Lieta Nr.C68441617
Lietas arhīva Nr.CA-0154-22/15
ECLI:LV:RAT:2022:0308.C68441617.25.S

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

2022.gada 8.martā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente I. Ozola, tiesneses M. Šķendere un O. Blūmfelde
izskatīja rakstveida procesā Rīgā, Brīvības bulvārī 34, civillietu AS "Gaso" prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu sakarā ar AS "Gaso" un /pers. A/ apelācijas sūdzībām par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021.gada 27.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2017.gada 31.jūlijā AS "Latvijas Gāze" (ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 5.marta lēmumu AS "Latvijas Gāze" aizstāta ar tās tiesību pārņēmēju AS "Gaso"), pamatojoties uz Civillikuma 1., 3., 863., 864., 1587.pantu, Ministru kabineta 2016.gada 9.februāra noteikumu Nr.85 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 66.3., 85., 98.punktu, 99.2., 100.,105.punktu, cēlusi Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā prasību pret /pers. A/ par 30 343,28 EUR, ko sastāda parāds 9351,32 EUR par patērēto dabasgāzi, kompensācija 20 794,55 EUR, jaunā skaitītāja vērtība 44,21 EUR, skaitītāja demontāžas izdevumi 24,64 EUR un skaitītāja ekspertīzes izdevumi 128,56 EUR, piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi.

[1.1] 2007.gada 19.decembrī starp AS "Latvijas gāze" kā dabasgāzes piegādātāju un atbildētāju kā dabasgāzes lietotāju noslēgts līgums par dabasgāzes piegādi nekustamajā īpašumā/adrese/ (pēc adreses maiņas /adrese A/).

[1.2] 2016.gada 19.maijā AS "Latvijas gāze" darbinieki apsekojuši minēto objektu, konstatējuši, ka ir nepieciešama skaitītāja maiņa, par ko lietotājas pārstāves klātbūtnē sastādīts

akts par kontroli. 2016.gada 27.maijā AS "Latvijas gāze" darbinieki gazificētajā objektā lietotājas pārstāves klātbūtnē demontējuši skaitītāju, par ko sastādīts akts. No akta redzams, ka noņemtais skaitītājs ievietots drošības maisā.

Tiesu eksperts A. Ivaško konstatējis skaitītāja plombas neatbilstību skaitītāja rūpnīcas ražotāja plombas nospiedumam, kas radījis iespēju atbildētājai dabasgāzi patērēt bez maksas.

[2] Atbildētāja/pers. A/ rakstveida paskaidrojumos prasību neatzīst pilnīgi.

Norāda, ka no 2007.gada 19.decembra akta Nr.33 neizriet, ka 2007.gada 19.decembrī prasītājs būtu veicis dabasgāzes skaitītāja verifikācijas kniedes pārbaudi – kniedes nospieduma atbilstības pārbaudi.

Prasītājs nav pierādījis, ka skaitītāja verifikācijas kniedes nospiedums laika periodā no 2007.gada 19.decembra, kad tika veikta skaitītāja uzstādīšanas pārbaude (kontrole), līdz 2016.gada 27.maijam, kad ar aktu Nr.1141 noņemts skaitītājs, būtu izmainījies, proti, prasītājs nav pierādījis, ka laika periodā no 2007.gada 19.decembra līdz 2016.gada 27.maijam skaitītājs būtu sabojāts. Prasītājs vispār nav pierādījis, ka skaitītājs būtu sabojāts.

Vērš uzmanību, ka 2016.gada 27.maija aktā (par skaitītāja maiņu) Nr.1141 sadaļā "konstatēja" nav veikti ieraksti, ka skaitītājs vai tā kniede būtu bojāta. Ir ieraksts "noņemtajam skaitītājam vizuālu bojājumu nav". Aktu parakstījis prasītāja pārstāvis.

Uz skaitītāja noņemšanas brīdi spēkā esošo Ministru kabineta 2016.gada 9.februāra noteikumu Nr.85 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 98.punkts paredzēja, ja prasītājs konstatē un pierāda līdz tiesisku pierādījumu ticamības pakāpei šo noteikumu pārkāpumu, kas radies atbildētāja darbības vai bezdarbības dēļ, un, kura dēļ atbildētājai ir samazināts patērētās dabasgāzes daudzums gāzes patēriņa lielums vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez uzskaites, atbildētājam ir jāsamaksā par patērēto dabasgāzi, kā arī kompensāciju.

Prasītājs nav pierādījis, ka ir bojāts skaitītājs. To nepierāda arī eksperta atzinumā minētais, jo konkrēts secinājums no ekspertīzu metodikas viedokļa būtu izdarāms, ja tiktu iesniegts attiecīgais rūpnīcas instruments (plomstangas), ar kuru konkrētā metroloģiskā plomba ir tikusi uzstādīta. Eksperta secinājums ir uzskatāms par viedokli, kas nav pamatots no zinātnes viedokļa, jo tikai tādā gadījumā, ja eksperta rīcībā ir iesniegts salīdzinošais materiāls – dabasgāzes skaitītāja ražotāja verifikācijas plomba un plomstangas, ir iespējams noteikt, vai uz dabasgāzes skaitītāja esošā plomba atbilst ražotāja verifikācijas plombai. Vērš uzmanību, ka no 2016.gada 3.septembra t.s. "eksperta atzinuma" neizriet, ka eksperta A. Ivaško rīcībā būtu bijušas dabasgāzes skaitītāja ražotāja plombstangas.

Eksperta objektivitāti liek apšaubīt viņa vairākās citās lietās veiktās ekspertīzes tieši prasītāja uzdevumā.

[3] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021.gada 27.aprīļa spriedumu nospriests prasību apmierināt daļēji.

Tai skaitā, piedzīt no /pers. A/ par labu AS "Gaso" parādu par patērēto dabasgāzi 575,82 EUR un kompensāciju 575,82 EUR, un, uzskatīt, ka spriedums šajā daļā ir izpildīts ar 2020.gada 28.janvāra maksājuma uzdevumu.

Prasību daļā par parāda par patērēto dabasgāzi 8775,50 EUR un kompensācijas 8775,50 EUR piedziņu – noraidīt.

Prasības daļā par kompensācijas 11443,23 EUR, izdevumu, kas saistīti ar skaitītāja demontāžu 24,64 EUR, jauna skaitītāja vērtību 44,21 EUR un skaitītāja ekspertīzes izdevumu 128,56 EUR piedziņu tiesvedību izbeigt.

Noteikt sprieduma izpildīšanas pagriezienu un piedzīt no AS "Gaso" par labu /pers. A/ samaksāto parādu 18 573,60 EUR.

[3.1] Tiesa konstatējusi, ka 2007.gada 19.decembrī starp AS "Latvijas gāze" kā piegādātāju un /pers. A/ kā lietotāju noslēgts dabasgāzes piegādes līgums mājsaimniecības lietotājiem Nr.73-3181570 (dabasgāzes piegāde nekustamajā īpašumā /adrese A/).

Puses ir vienojušās par darījuma būtiskajām sastāvdaļām, ar nolūku savstarpēji saistīties un saskaņā ar Civillikuma 1533.pantu šis līgums uzskatāms par galīgi noslēgtu un atzīstams par tiesīgu.

2007.gada 19.decembrī starp līgumslēdzējiem parakstīts akts Nr.33, ka gazificētajā objektā ir uzstādīts 2007.gadā verificēts gāzes skaitītājs Actaris G4 Nr.005771326, ar skaitītāja rādījumu 00000.

2016.gada 27.maijā AS "Latvijas gāze" pārstāvis, nekustamā īpašuma /adrese A/ pārstāvja klātbūtnē, nomainījis uzstādīto gāzes skaitītāju, noņemto skaitītāju ievietojis drošības maisā Nr.0053838.

[3.2] Valsts tiesu eksperta Aivja Ivaško 2016.gada 3.septembra atzinumā secināts, ka uz atbildētājas īpašumā noņemtā dabasgāzes norēķinu uzskaites mēraparāta plombas nospiedums nav dabasgāzes norēķinu mēraparāta rūpnīcas plombas (verifikācijas kniedes) nospiedums.

Atzinums pamatots tiesu ekspertam salīdzinot ekspertējamo dabasgāzes norēķinu uzskaites mēraparātu ar trim tā paša gada un izlaiduma dabasgāzes norēķinu uzskaites mēraparātiem Actaris G4 GALLUS 2000 (2007) Nr.005771320; Nr.005771330 un Nr.005771314.

[3.2.1] Tiesa atsaukusies uz Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 5.jūlija spriedumā konstatēto, ka no tiesas ekspertīzes atzinuma un tiesu eksperta A. Ivaško atzinuma kopvērtējuma, atzīstams, ka uz atbildētājas īpašumā noņemtā dabasgāzes norēķinu uzskaites mēraparāta plombas nospiedums nav dabasgāzes mēraparāta rūpnīcas plombas (verifikācijas kniedes) nospiedums. No tiesu eksperta A. Ivaško atzinuma un M. Mušas un N. Mihailova tiesas ekspertīzes atzinuma secinājumiem tiesa atzīst, ka konstatējot atšķirības starp ekspertējamo skaitītāju un salīdzināmiem paraugiem atzīstams, ka uz atbildētājas īpašumā noņemtā dabasgāzes norēķinu uzskaites mēraparāta plombas nospiedums nav dabasgāzes mēraparāta rūpnīcas plombas (verifikācijas kniedes) nospiedums. Ņemot vērā faktu, ka rūpnīcas metāla plomba nostiprina gāzes skaitītāja metāla korpusu ar skaitīšanas ierīci, tiesa nepiekrīt atbildētājas paskaidrojumiem, ka tikai gadījumos, kad pakalpojumu sniedzēja – AS "Latvijas gāzes" uzstādītā plastmasas plomba ir bojāta, ir iespējams patērēt dabasgāzi bez uzskaites. Tiesa atzinusi, ka fakts, ka rūpnīcas plomba ir gāzes mēraparāta metāla korpusa un skaitīšanas ierīces vienojošais elements, un metāla plomba neatbilst ražotāja rūpnīcas plombai, ir pietiekams pamats atzinumam, ka ir notikusi iejaukšanās norēķinu uzskaites sistēmā un radīta iespēja samazināt patērētās dabasgāzes uzskaiti.

Ņemot vērā, ka Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 5.jūlija spriedumā ir atzīts, ka ir notikusi iejaukšanās norēķinu uzskaites sistēmā un radīta iespēja samazināt patērētās dabasgāzes uzskaiti, savukārt saskaņā ar Augstākās tiesas Senāta 2020.gada 25.septembra spriedumā lietā Nr.SKC-70/2020 atzīto, ka atceļot spriedumu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem par patērētās dabasgāzes un kompensācijas aprēķināšanas kārtību, tiesai ir jāvērtē tikai šie jaunatklātie apstākļi, savukārt pārējo pierādījumu izvērtējums paliek spēkā, tiesa secinājusi, ka nav pamata nopratināt atbildētājas lūgtos lieciniekus /pers. B/ un /pers. C/, jo šie lieciniekli liecinātu par tādiem faktiem, kas ir saistīti ar iespēju patērēt dabasgāzi bez uzskaitījuma, nevis ar patērētās dabasgāzes un kompensācijas aprēķināšanas metodes noteikšanu.

[3.3] Tiesa atsaucas uz atziņām Augstākās tiesas Senāta 2020.gada 14.maija spriedumā lietā Nr.SKC-128/2020, ka Satversmes tiesa konstatējusi, ka Enerģētikas likuma 42.^{3} panta pirmajā daļā ietvertās normas formulējums ir pietiekami skaidrs (mājsaimniecības lietotājs varēja secināt un paredzēt tiesiskās sekas, kādas iestāsies gadījumā, ja viņš būs pārkāpis dabasgāzes lietošanas noteikumus), persona var izprast Satversmes 105.pantā garantēto pamattiesību ierobežojuma saturu un paredzēt tā piemērošanas sekas. Līdz ar to secināms, pat ja kādu no līguma punktiem tiesa atzītu par pretēju Patērētāju tiesību aizsardzības likumam, tas neatbrīvotu atbildētāju no atbildības dabasgāzes lietošanas noteikumu pārkāpuma gadījumā, jo persona var izprast Satversmes 105.pantā garantēto pamattiesību ierobežojuma saturu un paredzēt tā piemērošanas sekas.

Tiesa secinājusi, ka nav pārkāptas atbildētājas kā patērētājas tiesības, jo atbildētājai kā enerģijas lietotājai ir pienākums samaksāt energoapgādes komersantam par izlietoto dabasgāzi, kā arī kompensāciju, ja ir samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas.

[3.4] Tiesa secinājusi, ka lietā nav strīda, ka prasītājs ir komercreģistrā reģistrēta kapitālsabiedrība. Līdz ar to, atbilstoši Komerclikuma 389.pantam, tas kā viena no līgumslēdzējām pusēm ir komersants, tad pušu darījums ir atzīstams par komercdarījumu attiecībā uz prasītāju, un attiecībā uz prasītāju kā komercdarījuma dalībnieku ir piemērojami Komerclikuma D daļas nosacījumi, tajā skaitā Komerclikuma 406.pants.

Tiesa atzinusi, ka tiesības veikt pārrēķinu prasītājam iestājās tikai 2016.gada 3.septembrī, kad konstatēta skaitītāja plombas neatbilstība. Tā kā tikai 2016.gada 3.septembrī prasītājam radās prasījuma tiesības pret atbildētāju par patērētās, bet neuzskaitītās dabasgāzes un kompensācijas piedziņu, no šīs dienas skaitāms noilgums. Pirms 2016.gada 3.septembra prasītājam nebija prasījuma tiesību, jo pārkāpums un no tā izrietošie atbildētājas pienākumi nebija konstatēti.

[3.4.1] Tiesa konstatējusi, ka pretēji atbildētājas norādītājam, normatīvie akti neuzliek prasītājai par pienākumu veikt dabasgāzes norēķinu uzskaites mēraparāta kontroli ik pēc diviem gadiem.

Tiesas ieskatā šāda skaitītāja kontrole nenozīmē iejaukšanās konstatēšanu, jo kontroli veic prasītāja darbinieki, kuriem nav zināšanu un darba rīku, lai konstatētu rūpnīcas ražotāja plombas neatbilstību. Tādējādi ir nepamatots atbildētājas norādītais, ka prasītājai jau līdz 2014.gada 1.martam vajadzēja uzzināt par plombas stāvokli.

Prasītāja prasību tiesā cēlusi 2017.gada 31.jūlijā, kas ir trīs gadu noilguma termiņā, tiesa atzinusi, ka nav iestājies noilgums un prasītājs prasījuma tiesības nav zaudējis.

[3.5] Prasītājs aprēķinājis izlietoto dabasgāzi pēc diferencētajām dabasgāzes patēriņa normām un kompensāciju dubultā apmērā pamatojoties ar Ministru kabineta 2016.gada 9.februāra noteikumu Nr.85 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 98., 99. un 100.punktu.

No atziņām Satversmes tiesas 2020.gada 28.septembra spriedumā tiesa secinājusi, ka prettiesiska ir nevis samaksas par patērēto dabasgāzi un kompensācijas piemērošana, bet gan tās aprēķināšanas kārtība, jo Ministru kabinets nebija tiesīgs pilnvarot sistēmas operatoru noteikt kārtību, kādā aprēķināms izlietotās dabasgāzes daudzums pārkāpuma gadījumā.

Tiesas ieskatā no Satversmes tiesas sprieduma neapšaubāmi izriet, ka prasītāja tiesības veikt aprēķinu pēc dabasgāzes diferencētajām patēriņa normām neatbilst Satversmes 64.pantam, jo tās ir noteikusi persona bez demokrātiskas leģitimācijas.

Līdz ar to, nepamatoti ir prasītāja iebildumi, ka joprojām ir piemērojamas diferencēto patēriņu normas, jo tās nodrošina, ka dabasgāzes lietotāju maksājumi par dabasgāzi ilgtermiņā iespējami tuvu atbilst faktiski izlietotajam dabasgāzes daudzumam, un ir visiem brīvi pieejamas.

Tā kā ar Satversmes tiesas 2020.gada 28.septembra spriedumu Ministru kabineta 2016.gada 9.februāra noteikumu Nr.85 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 98., 99. un 100.punkts atzīti par spēkā neesošiem attiecībā uz personām, kurām tas piemērots vai būtu jāpiemēro tiesā, spēkā neesošu no spēkā stāšanās brīža, tiesai nav pamata šīs tiesību normas piemērot.

Ar Satversmes tiesas 2020.gada 28.septembra spriedumu atzīts, ka Enerģētikas likuma 42.^{3} panta pirmās daļas (redakcijā līdz 2016.gada 7.martam) norma ir atbilstoša Satversmes 64., 105.pantam.

[3.6] Līguma 2.1.4. un 2.1.5.punktos atbildētāja apņēmusies uzturēt tehniskā kārtībā lietotāja īpašumā esošo gāzes apgādes sistēmu, gāzes izmantošanas iekārtas un aparatūru, nodrošināt to tehnisko apkalpi un apkopi, kā arī nodrošināt uzstādītā skaitītāja un plombu saglabāšanu.

Līguma 4.1.punktā ir noteikts, ja piegādātājs konstatē tīšus skaitītāja bojājumus, ir bojātas vai norautas skaitītāja vai gāzes vadu plombas vai izdarīti citi pārkāpumi, kuru dēļ ir samazināts gāzes patēriņa lielums vai radīta iespēja gāzi lietot bez maskas, piegādātājs pārtrauc gāzes padevi un, saskaņā ar norēķinu kārtībā noteiktajām gāzes diferencētajām patēriņa normām, aprēķina lietotāja nelikumīgi izlietotās gāzes daudzumu par laika periodu no pēdējās pārbaudes vai skaitītāja uzstādīšanas dienas līdz gāzes padeves pārtraukšanai.

Lietotājs apņemas apmaksāt arī līgumsodu par pārkāpumu, kas aprēķināts, reizinot nelikumīgi izlietotās gāzes daudzumu ar gāzes tirdzniecības gala tarifu divkāršā apmērā. Lietotājs apņemas segt sabojātā skaitītāja vērtību un visus ar gāzes atvienošanu un pievienošanu saistītos izdevumus.

Ministru kabineta 2016.gada 9.februāra noteikumu Nr.85 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 66.1.apakšpunktā noteikts, ka lietotājam ir pienākums nodrošināt uzstādīto norēķinu uzskaites mēraparātu un ar tiem saistīto telemetrijas un telemehānikas sistēmu un plombu saglabāšanu.

Neskatoties uz to, ka Ministru kabineta noteikumu Nr.85 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 98.punkts ir atzīts par neatbilstošu Satversmes 64.un 105.pantam, tiesa atzīst, ka līguma noteikumi paredz gāzes lietotāja atbildību ne tikai gadījumā, kad ir konstatēts, ka ir apzināti samazināts piegādātās dabasgāzes patēriņa apjoms, bet arī gadījumā, kad radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas, jo lietotājs nav nodrošinājis dabasgāzes patēriņa skaitītāja, plombu un citu lietošanā nodoto sistēmu saglabāšanu.

[3.7] No izlietotās dabasgāzes un kompensācijas aprēķina Nr.141972571 par laiku no 2007.gada 19.decembra līdz 2016.gada 27.maijam, tiesa secinājusi, ka prasītājs uzskaitījis atbildētājas izlietotās dabasgāzes patēriņa rādītājus.

Prasītājs nav pamatojis savas šaubas, ka neatbilstoši zems dabasgāzes patēriņš bijis visu strīdus skaitītāja ekspluatācijas laiku. Prasītājs nav norādījis uz tādiem apstākļiem un pierādījumiem, ka jau no skaitītāja uzstādīšanas brīža uzskaitītais dabasgāzes patēriņš nebūtu atbilstošs faktiski patērētājai dabasgāzei. Turklāt pats prasītājs norādījis, ka samazinājums ir novērojams tikai 2012.gadā.

Tiesa uzskatījusi, ka lietā ir pietiekami dati par patērēto dabasgāzi atbildētājas īpašumā, lai tos salīdzinātu, tādējādi nav nepieciešams salīdzinājums ar citiem objektiem, un nav pamata izprasīt datus par objektu /adrese A/.

Tiesa ņēmusi vērā, ka tiesu praksē ir nostiprināts salīdzināmais termiņš patērētās dabasgāzes daudzuma noteikšanai divi gadi un 12 mēneši, kas dod iespēju objektīvi salīdzināt patērētās dabasgāzes daudzumu, ievērojot gadalaiku temperatūras sezonālās izmaiņas, un ir pielīdzināms termiņam, kad notikusi iejaukšanās mēraparāta darbībā, līdz skaitītāja maiņai, jo lietā nav pierādījumu, kas ļautu secināt, kad tieši ir notikusi iejaukšanās mēraparāta darbībā un radīta iespēja patērēt dabasgāzi bez uzskaites *(Rīgas apgabaltiesas 2021.gada 15.aprīļa spriedums lietā Nr.C68333520, Rīgas apgabaltiesas 2021.gada 31.marta spriedums lietā Nr.C28293016, Kurzemes apgabaltiesas 2021.gada 8.februāra spriedums lietā Nr.C33386616)*.

Tiesas ieskatā šāds salīdzināmais termiņš patērētās dabasgāzes daudzuma noteikšanai nav pretrunā arī Ministru kabineta 2016.gada 9.februāra noteikumu Nr.85 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 101.punktam, kas noteic, ja nav iespējams precīzi noteikt, no kura laika samazināts patērētās dabasgāzes uzskaitītais daudzums vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas, par perioda sākumu uzskata dabasgāzes norēķinu uzskaites mēraparāta pēdējās kontroles vai uzstādīšanas laiku (minētais periods nedrīkst būt ilgāks par diviem gadiem).

No izlietotās dabasgāzes aprēķina tiesa secinājusi, ka no 2007.gada 20.decembra līdz 2011.gada 31.decembrim, t.i. 48 mēnešu termiņā, dabasgāzes patēriņš vidēji mēnesī bijis 146 m^3, ņemot vērā, ka šajā laikā kopējo patēriņu veidoja 7008 m^3. No 2012.gada 1.janvāra līdz 2016.gada 27.maijam, t.i. 52 mēnešu termiņā, dabasgāzes patēriņš vidēji mēnesī bijis 103,58 m^3, ņemot vērā, ka šajā laikā kopējo patēriņu veidoja 5386 m^3.

Tiesa atzinusi, ka dabasgāzes patēriņu objektā ietekmē vairāki faktori, kas, aprēķinot vidējo, var izlīdzināties 1-2 gadu griezumā. Kā tuvākais laika periods izvēlēts divu gadu periods no 2007.gada 20.decembra līdz 2009.gada 31.decembrim.

Šajā laikā ir patērēti 4596 m^3 jeb vidēji 191,50 m^3 dabasgāzes mēnesī. No 2014.gada 1.maija līdz 2016.gada 27.maijam ar mēraparātu ir uzskaitīts patēriņš 3267 m^3 jeb 136,13 m^3 mēnesī. Minētais rādītājs būtiski atšķiras no iepriekšējā periodā konstatētā patēriņa rādītāja. Secīgi, neuzskaitītais gāzes patēriņš ir aprēķināms par pamatu ņemot vidējos mēneša rādītājus salīdzināmajā periodā un uzskaitītajā periodā, proti, 191,50 – 136,13 m^3, kas ir 55,37 m^3, attiecīgi reizinot ar 24 mēnešu periodu un iegūstot 1328,88 m^3 neuzskaitīto dabasgāzes daudzumu.

Nosakot maksājamās summas apmēru, ņemams vērā prasītāja norādītais tarifs, kāds tas bija pārkāpuma atklāšanas laikā – 0,35810, ieskaitot akcīzes nodokli. Tādējādi par neuzskaitīto dabas gāzi 1328,88 m^3 maksājama starpība 475,88 EUR, kam pieskaitāms pievienotās vērtības nodoklis 21 % jeb 99,94 EUR, kopā 575,82 EUR.

Ņemot vērā, ka ir apstiprinājies prasībā norādītais par mēraparāta bojājumu, kas radīja iespēju lietot dabasgāzi bez uzskaites, un ka prasībā norādītais periods par diviem gadiem atbilst Ministru kabineta 2016.gada 9.februāra noteikumu Nr.85 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 101.punktam, tiesa atzinusi, ka apmierināma prasība daļā par izlietotās dabasgāzes parādu 575,82 EUR, pārējā daļā prasība noraidāma.

[3.8] Tiesa atzinusi, ka kompensācijai ir preventīvs un sodošs raksturs par Enerģētikas likuma un Ministru kabineta 2016.gada 9.februāra noteikumu Nr.85 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" pārkāpšanu. Tomēr jāņem vērā, ka prasītāja tiesības saņemt kompensāciju par atbildētāja kā dabasgāzes lietotāja pieļauto pārkāpumu nevar būt prioritāras attiecībā pret atbildētāja tiesību ierobežošanu, jo, ievērojot samērīguma principu, prasītāja kā sistēmas operatora tiesības nevar prevalēt pār atbildētāja tiesībām par pieļauto pārkāpumu neciest neproporcionāli lielu sodu.

Ievērojot atziņas Satversmes tiesas 2020.gada 20.marta spriedumā lietā Nr.2091-10-0103 un 2020.gada 28.septembra spriedumā lietā Nr.2019-37-0103, tiesa secinājusi, ka kompensācijas aprēķināšanai tiešā veidā nav izmantojams Civillikuma 1716.pantā paredzētais 10% apmērs no pamatparāda.

Izvērtējusi pieļautā pārkāpuma smagumu un sekas, kas radīja iespēju patērēt dabasgāzi bez maksas un, lai kompensācija būtu taisnīga un samērīga, kā arī pildītu sodīšanas un preventīvo funkciju, tiesa uzskatījusi par taisnīgu kompensācijas apmēru piedzenamā pamatparāda apmērā jeb 575,82 EUR.

Tiesa uzskatījusi, ka mazāks kompensācijas apmērs nebūtu samērīgs ar pieļautā pārkāpuma bīstamību, kā arī nepildītu sodīšanas funkciju.

[3.9] No 2020.gada 28.janvāra maksājuma uzdevuma tiesa secinājusi, ka atbildētāja pēc Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 5.jūnija sprieduma spēkā stāšanās ir samaksājusi prasītājai parādu 19725,24 EUR.

Tiesa atzinusi, ka atbildētāja pēc prasības celšanas labprātīgi ir izpildījusi savas saistības pret prasītāju par spriedumā noteikto parādu 1151,64 EUR, tādējādi atbildētājas parāds prasītājai sastāv no parāda par patērēto dabasgāzi 575,82 EUR un kompensācijas 575,82 EUR, pavisam kopā 1151,64 EUR.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 634.panta pirmo daļu, 635.panta pirmo daļu tiesa secinājusi, ka ir nosakāms sprieduma izpildīšanas pagrieziens, piedzenot no prasītājas par labu atbildētājai nepamatoti samaksāto parādu 18573,60 EUR.

[3.10] Ievērojot, ka prasītājs uztur prasību daļā par pamatparāda 9351,32 EUR un kompensācijas 9351,32 EUR piedziņu, tiesa uzskatījusi, ka prasītājs ir atteicies no prasības daļā par kompensācijas 11443,23 EUR, izdevumu, kas saistīti ar skaitītāja demontāžu 24,64 EUR, jauna skaitītāja vērtību 44,21 EUR un skaitītāja ekspertīzes izdevumu 128,56 EUR piedziņas.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223.panta 4.punktu tiesa nolēmusi daļā tiesvedību.

[4] Prasītājs AS "Gaso" iesniedzis apelācijas sūdzību. Spriedumu daļā, ar kuru prasība daļā par parāda par patērēto dabasgāzi 8775,50 EUR un kompensācijas 8775,50 EUR piedziņu noraidīta un noteikts sprieduma izpildīšanas pagrieziens un piedzīts no prasītāja par labu atbildētājai samaksātais parāds 18 573,60 EUR, uzskata par nepamatotu.

[4.1] Prasītāja ieskatā pirmās instances tiesa nav ievērojusi Civilprocesa likuma 97.pantu, 189.panta trešo daļu, 190.panta otro daļu, atziņas juridiskajā literatūrā, tiesību doktrīnā, attiecībā uz parāda par patērēto dabasgāzi un kompensācijas apmēra noteikšanu, kas arī tiesu novedis pie nepamatota sprieduma daļā ar kuru noteikts sprieduma izpildīšanas pagrieziens un piedzīts no prasītāja par labu atbildētājai samaksātais parāds 18 573,60 EUR.

[4.2] Vērš uzmanību, ka pirmās instances tiesas noteiktais vidējais patēriņš 191,50 m^3 mēnesī nav pamatots šādu iemeslu dēļ.

Lai pierādītu to, ka vidējais patēriņš 191,50 m^3 nav atbilstošs, prasītājs iesniedzis pierādījumus par cita līdzīga objekta, kas arī atrodas /adrese/ patēriņiem, no kuriem izriet, ka atbilstošs vidējais patēriņš ir 1,86m^3 uz vienu kvadrātmetru apkurināmās platības, kas, ņemot vērā apkurināmo platību atbildētājas īpašumā, būtu 465 m^3 mēnesī.

Atbildētājas gazificētā objekta vidējais patēriņš jau sākot no 2007.gada salīdzinājumā ar citu nekustamo īpašumu, rada pamatotas šaubas, vai atbildētāja iespēju dabasgāzi patērēt bez maksas nebija radījusi jau kopš 2007.gada.

Nepamatota ir tiesas norāde, ka prasītājs pats norādījis, ka dabasgāzes patēriņa kritums novērojams vien no 2012.gada.

Kā izriet no dabasgāzes patēriņu /adrese/ un /adrese/, tabulām, tad zems dabasgāzes patēriņš /adrese/, ir bijis jau kopš 2007.gada. savukārt, prasītājs 2021.gada 17.marta rakstveida paskaidrojumos norādījis, "ka neatbilstoši zems dabasgāzes patēriņš atbildētājai bijis visu strīdus skaitītāja ekspluatācijas laiku, taču būtisks dabasgāzes patēriņa kritums novērojams laika posmā no 2012.gada janvāra", līdz ar ko tiesa bez jebkāda tiesiska pamata izdarījusi secinājumu, ka prasītājs esot norādījis uz dabasgāzes patēriņa kritumu vien no 2012.gada.

[4.3] Ņemot vērā, ka kompensācijas apmērs ir nosakāms samērīgs pareizi noteiktam parāda par patērēto dabasgāzi apmēram, nepamatots ir tiesas noteiktais kompensācijas apmērs 575,82 EUR, jo tas pielīdzināts nepareizi noteiktam parādam par patērēto dabasgāzi.

Ņemot vērā, ka ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 5.jūlija spriedumu no atbildētājas jau piedzīts parāds par patērēto dabasgāzi 9351,32 EUR apmērā un kompensācija 9351,32 EUR apmērā,- kopā 18 702,64 EUR, prasītāja ieskatā jau piedzītā kopējā summa ir taisnīgs rezultāts konkrētajā civillietā, jo iekļauj parāda summu, ja tiktu piemērots parāds pēc līdzīga perioda patēriņa aprēķināšanas metodes (16 328,85 EUR), kā arī proporcionāli nelielu, bet tomēr daļu kompensācijas, ja kompensācija arī tiktu noteikta pēc pamatparāda apmēra.

[5] Atbildētāja/pers. A/ iesniegusi apelācijas sūdzību. Uzskata spriedumu daļā, ar kuru prasība apmierināta daļēji par nepamatotu un pārsūdz to tādā apmērā, kādā pirmās instances tiesa prasību apmierinājusi daļēji.

[5.1] Tiesa nav noskaidrojusi atbildētājas iebildumu pamata faktus, proti, ka nav tikusi radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez uzskaitījuma, ko pierāda speciālistu /pers. B/ un /pers. C/ 2019.gada 19.jūlija atzinums Nr.27-07/19.

Lietā nav strīda, ka AS "Latvijas Gāze" plastmasas plomba (Nr. 5187058) nav bojāta.

Līdz ar to gazificētajā objektā pat hipotētiski objektīvi nebija radīta iespēja patērēt dabasgāzi bez uzskaites.

Izskatot lietu atkārtoti pirmās instances tiesā, bija vērtējams jautājums par pierādījuma – 2019.gada 19.jūlija speciālistu atzinuma Nr.27-07/19, saistību ar atbildētājas iebildumu pamata faktu, ka nav tikusi radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez uzskaitījuma.

[5.2] Pirmās instances tiesa nav pienācīgi izvērtējusi visus lietā esošos pierādījumus, atsevišķu lietā esošo pierādījumu izvērtēšana novedusi pirmās instances tiesu pie nepareiziem secinājumiem, kā rezultātā prasība nepamatoti daļēji apmierināta.

[5.3] Apelācijas sūdzībā izteikts lūgums nopratināt lieciniekus /pers. B/ un /pers. C/.

[6] 2021.gada 16.jūnijā Rīgas apgabaltiesā saņemti prasītāja AS "Gaso" rakstveida paskaidrojumi.

2021.gada 19.jūnijā minēto paskaidrojumu noraksts nosūtīts prasītājas /pers. A/ pārstāvim zv.advokātam Pēterim Kušneram.

2021.gada 17.jūnijā Rīgas apgabaltiesā saņemti atbildētājas /pers. A/ rakstveida paskaidrojumi.

2021.gada 19.jūnijā minēto paskaidrojumu noraksts nosūtīts atbildētāja pārstāvim zv.advokātam Uģim Grūbem.

[6.1] Atbildētājas/pers. A/ rakstveida paskaidrojumos ietverts lūgums:

- izprasīt no AS "Latvijas Gāze":

1) visu dabasgāzes patēriņa pārskatu kopijas no dabasgāzes padeves gazificētajam objektam brīža līdz šim brīdim, kas attiecas uz gazificēto objektu /adrese A/;

2) visus dabasgāzes patēriņa pārskatu kopijas no dabasgāzes padeves gazificētajam objektam brīža līdz šim brīdim, kas attiecas uz gazificēto objektu /adrese A/;

-izprasīt no AS "Gaso":

3) informāciju par dabasgāzes patēriņiem no dabasgāzes padeves gazificētajam objektam brīža līdz šim brīdim, kas attiecas uz gazificēto objektu /adrese A/;

4) informāciju par dabasgāzes patēriņiem no dabasgāzes padeves gazificētajam objektam brīža līdz šim brīdim, kas attiecas uz gazificēto objektu /adrese A/.

2021.gada 19.jūnijā minēto paskaidrojumu noraksti nosūtīti zvērinātiem advokātiem Uģim Grūbem un Pēterim Kušneram.

[7] Ievērojot drošības pasākumus un izvērtējot apstākļus, ka lietu ir iespējams izskatīt rakstveida procesā, pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu, 2021.gada 2.jūnijā nolemts nozīmēt lietu izskatīšanai rakstveida procesā 2021.gada 11.oktobrī.

Par to ar 2021.gada 19.augusta tiesas paziņojumu tiesa informējusi lietas dalībniekus un izskaidrojusi viņu tiesības, tai skaitā, līdz 2021.gada 27.septembrim iesniegt papildu paskaidrojumus vai citus procesuālus lūgumus.

2021.gada 21.septembrī lieta noņemta no izskatīšanas, par ko ar 2021.gada 21.septembra tiesas paziņojumiem paziņots lietas dalībniekiem.

2021.gada 10.novembrī nolemts nozīmēt lietu izskatīšanai rakstveida procesā 2022.gada 7.martā. Par to ar 2022.gada 4.februāra tiesas paziņojumu tiesa informējusi lietas dalībniekus un izskaidrojusi viņu tiesības, tai skaitā, līdz 2022.gada 21.februārim iesniegt papildu paskaidrojumus vai citus procesuālus lūgumus.

[7.1] Civillietu tiesas kolēģija nolemj noraidīt lūgumu [5.3], jo izlemj par pietiekamu pārbaudīt rakstveida pierādījumu, kuru sastādījuši lieciniekі, kurus lūdz nopratināt atbildētāja; noraidīt lūgumu [6.1], jo pierādījumu pieņemšanu apelācijas instances tiesā reglamentē Civilprocesa likuma 430.pants, kura ceturtā daļā paredz, ka gadījumā, ja apelācijas instances tiesā lietas dalībnieks iesniedz pierādījumus, kurus viņam bija iespējas pieteikt pirmās instances tiesā, un ja apelācijas instances tiesa nekonstatē attaisnojošus iemeslus, kāpēc pierādījumi netika iesniegti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesa pierādījumus nepieņem. Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka nav konstatējams neviens objektīvs iemesls, kurš pierādītu, ka atbildētājai nebija iespējams iesniegt pierādījumus pirmās instances tiesā.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pastāv pamats sprieduma taisīšanai.

Motīvu daļa

[8] Novērtējusi rakstveida paskaidrojumus kopsakarā ar pierādījumiem, apsvērusi apelācijas sūdzību argumentus, pamatojoties uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka prasība pilnībā noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426. panta pirmo daļu un 430. panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzībām tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībās.

Ar apelācijas sūdzībām nav pārsūdzēts pirmās instances spriedums daļā, kurā izbeigta tiesvedība, t.i. par kompensācijas 11 443,23 EUR,

izdevumu, kas saistīti ar skaitītāja demontāžu 24,64 EUR, jauna skaitītāja vērtību 44,21 EUR un skaitītāja ekspertīzes izdevumu 128,56 EUR piedziņu.

Apelācijas sūdzībās nav apstrīdēti šā sprieduma [3.1] punktā norādītie pirmās instances tiesas konstatēti fakti, līdz ar to apelācijas instances tiesa tos nepārbauda.

[9] Ievērojot prasības pieteikumā un prasītāja apelācijas sūdzībā, rakstveida paskaidrojumos, atbildētājas rakstveida paskaidrojumos un apelācijas sūdzībā norādītos argumentus, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka noskaidrojami apstākļi, un pierādījumi, kas tos apstiprina, ar kuriem prasītājs pamato prasījumu par parāda par nekustamajā īpašumā neuzskaitītās dabasgāzes patēriņu, kompensācijas par neuzskaitītas dabasgāzes lietošanu piedziņu saskaņā ar Enerģētikas likuma 42.^{3} panta pirmo daļu.

[9.1] Ar Satversmes tiesas 2020.gada 20.marta spriedumu lietā Nr.2019-10-0103 Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 56., 58. un 87.punkts ir atzīti par neatbilstošiem Satversmes 64. un 105.pantam un attiecībā uz personām, kam tie piemēroti vai būtu jāpiemēro tiesā, par spēkā neesošiem no izdošanas brīža.

Par spēkā neesošām atzītās normas noteica dabasgāzes lietotāja pienākumu samaksāt sistēmas operatoram par izlietoto dabasgāzi un kompensāciju gadījumā, ja šo noteikumu vai līguma pārkāpuma gadījumā lietotājam ir samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas (56.punkts), kā arī kompensācijas un patērētās dabasgāzes parāda aprēķināšanas kārtību (58. un 87.punkts).

Par atbilstošu Satversmes 64. un 105.pantam atzīta Enerģētikas likuma 42.^{3} panta pirmā daļa (redakcijā, kas bija spēkā no 2008.gada 4.jūlija līdz 2016.gada 7.martam).

Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā strīds izšķirams saskaņā ar Enerģētikas likuma 42.^{3} panta pirmo daļu, starp pusēm noslēgto līgumu un Civillikuma noteikumiem.

[9.2] Saskaņā ar Enerģētikas likuma 42.^{3} panta pirmo daļu (redakcijā, kas bija spēkā līdz

2016.gada 7.martam), ja tiek konstatēts, ka enerģijas lietotājs ir pārkāpis Ministru kabineta noteikumus par dabasgāzes piegādi un lietošanu vai līgumu par dabasgāzes piegādi un tā rezultātā enerģijas lietotājam ir samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas, enerģijas lietotājs samaksā komersantam par izlietoto dabasgāzi, kā arī kompensāciju.

Minētās likuma normas izpratnē pienākums samaksāt komersantam par patērēto dabasgāzi un samaksāt kompensāciju, ir saistāms ar dabasgāzes lietotāja rīcību, kuras rezultātā tiek samazināta patērētās dabasgāzes apjoma uzskaite vai radīta iespēja dabasgāzi lietot bez maksas. Tādējādi prasītājam saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu jāpierāda fakts, ka atbildētājas darbību rezultātā ir notikusi iejaukšanās dabasgāzes skaitītājā tādā veidā, kas radījis atbildētājai iespēju izvairīties no samaksas par viņai piederošajā nekustamajā īpašumā visu faktiski patērēto dabasgāzi.

[9.3] Prasītājs pamatojas uz Aivja Ivaško 2016.gada 3.septembrī akciju sabiedrībai "Latvijas gāze" sniegto atzinumu, kurā secināts, ka "Uz dabasgāzes norēķinu uzskaites mēraparāta plombas nospiedums nav dabasgāzes norēķinu uzskaites mēraparāta rūpnīcas plombas nospiedums, kuru paraugi iesniegti ar parauga dabasgāzes norēķinu uzskaites mēraparātiem" (1.sēj., lietas 19.lapa).

Minētais dokuments, kas vērtējams kā rakstveida pierādījums, nesatur norādi par dabasgāzes lietotāja rīcību, kuras rezultātā tiek samazināta patērētās dabasgāzes apjoma uzskaite vai radīta iespēja dabasgāzi lietot bez maksas.

Civillietu tiesas kolēģija vērtē, ka šis rakstveida pierādījums neapliecina prasītāja apgalvojumu, ka atbildētājas īpašumā uzstādītajā dabasgāzes skaitītājā izdarīta tāda iejaukšanās, kas radījusi iespēju samazināt patērētās dabasgāzes uzskaiti objektā.

[9.3.1] Civillietu tiesas kolēģija secina, ka lietā nav pierādījumu, ka "Latvijas Gāzes" Roto Seal plombai Nr.5187058 un ražotāja plombai būtu kādi bojājumi, iejaukšanās pēdas, tai skaitā tādas, kas liecinātu par skaitīšanas ierīces noņemšanu, darbības ietekmēšanu, un uzskata par nepamatotu prasītāja apgalvojumu, ka ir notikusi iejaukšanās norēķinu uzskaites sistēmā un radīta iespēja samazināt patērētās dabasgāzes uzskaiti, jo metāla plomba, kas ir gāzes mēraparāta metāla korpusa un skaitīšanas ierīces vienojošais elements, neatbilst ražotāja rūpnīcas plombai.

[9.4] Valsts tiesu ekspertīžu biroja 2018.gada 29.novembra atzinumā Nr.18-900/1810326, secināts, ka:

1. Nav iespējams noteikt, vai gāzes skaitītāja Nr.005771326 verifikācijas kniedes nospiedums ir gāzes skaitītāja rūpnīcas kniedes nospiedums, jo ekspertiem nav iesniegtas ražotāja plombstangas un rūpnieciskais paraugs.

Gāzes skaitītāja Nr.005771326 verifikācijas kniedes marķējumi atšķiras no salīdzināmā parauga – gāzes skaitītāja Nr.005771217 verifikācijas kniedes pēc priekšējās daļas marķējuma elementu formas un izmēra un aizmugurējās daļas elementu izvietojuma un reljefa.

Gāzes skaitītāja Nr.005771326 verifikācijas kniedes priekšējās daļas marķējuma proporcijas atšķiras no 2009.gada 23.aprīļa Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2009/34/EK II pielikuma 3.1.1.1.punktā un 2005.gada 28.jūnijā Ministru kabineta noteikumu Nr.455 "Kārtība, kādā tiek veikta mērīšanas līdzekļu tipa apstiprināšana, pirmreizēja verificēšana un tirgus uzraudzība" 2.pielikuma 4.sadaļā "Pirmreizējās verificēšanas atzīmju grafiskais attēlojums" noteiktajām galīgās EK verifikācijas zīmes zīmogu proporcijām.

2.- 4. Uz priekšējā paneļa metāla pamatnes stiprinājuma izvirzījuma un stiprinājuma vietas labās puses sienas ir skrāpējumi. Bojājumu pazīmju kopums nav pietiekams, lai noteiktu vai tie radušies, noņemot verifikācijas kniedi, vai skaitīšanas ierīci (priekšējo paneli).

5. Uz priekšējā paneļa metāla pamatnes stiprinājuma izvirzījuma ir skrāpējums, kas radies cieta priekšmeta šauram izvirzījumam virzoties ar paralēli stiprinājuma virsmai.

Uz priekšējā paneļa stiprinājuma vietas labās puses sienas ir skrāpējumi, kas radušies asam šauram izvirzījumam pārvietojoties gar stiprinājuma labās puses sienu.

Nav iespējams atbildēt uz jautājumu, kāda ir šo pēdu ietekme uz iespēju patērēt dabasgāzi bez uzskaites, jo šāda jautājuma risināšana neietilpst tiesu trasoloģiskās specialitātes Nr.27.03 "Mehanoskopisko pēdu izpēte" kompetencē (1.sēj., lietas 214.-215.lapa).

Civillietu tiesas kolēģija secina, ka minētais eksperta atzinums neliecina, ka dabasgāzes uzskaites skaitītāja darbībā no atbildētājas puses notikusi iejaukšanās, kas ļāvusi samazināt faktiski patērētās dabasgāzes uzskaiti vai vispār neuzskaitīt patērēto dabasgāzi nekustamajā īpašumā.

Lietā nav citu pierādījumu, kas kopsakarā ar ekspertīzes atzinumā norādītajiem apstākļiem, ļautu secināt, ka ietekmēts dabasgāzes patēriņa skaitītājs, radīta iespēja samazināt patērētās dabasgāzes uzskaiti un patērēt dabasgāzi bez uzskaites.

Tādējādi, lietā nav ticamu pierādījumu, ka atbildētāja ir pieļāvusi līguma 4.1.punkta (lietas 1.sēj., 14.lapa) un Ministru kabineta 2016.gada 9.februāra noteikumu Nr.85 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 35.punkta un 66.1.apakšpunkta pārkāpumus.

[9.5] Civillietu tiesas kolēģija atzīst par pamatotiem apelācijas sūdzības argumentus [5.1], jo secina, ka ņemot vērā ekspertīzē atzīto (šajā spriedumā [9.4] 5.punktā), atbildētāja atsaucas uz biedrības "Patērētāju un īrnieku tiesību aizsardzības neatkarīgo ekspertu asociācijas" 2019.gada 19.jūlijā sagatavotu speciālistu (/pers. B/ un /pers. C/, kuriem ir izsniegti sertifikāti Nr.PT/2408-18 un Nr.PT/2507-19, kas apliecina viņu kompetenci ekspertīzes veikšanai "Ražošanas procesu tehnoloģijas jomā" un "Trasoloģijas pētījuma jomā") atzinumu Nr.27-07/19 (2.sēj., lietas 19.-22.lapa).

Atzinumā norādīts, ka pētījuma un analīzes mērķis ir nesankcionētas iejaukšanās pēdu konstatācija gāzes skaitītājam Aktaris G4 Nr.005771326, noplombētam ar rūpnīcas metroloģisko un LG plombām (rūpnīcas metroloģiskā plomba nav bojāta).

Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā minētā izpēte uzskatāma par speciālistu veiktu lietiskā pierādījuma izpēti (Civilprocesa likuma 115.pants), kuru atbildētāja ir iesniegusi kā rakstveida pierādījumu, lai pamatotu iebildumus to faktu noskaidrošanai, kam ir nozīme lietā, t.i., ka atbildētāja ir/nav

iejaukusies skaitītāja darbībā, kas radījis iespēju patērēt dabas gāzi bez uzskaites.

Šādas speciālistu izpētes ir pieļaujams pierādīšanas līdzeklis, kura saturs novērtējams atbilstoši Civilprocesa likuma 97.panta prasībām (Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa).

Atzinumā apstiprinās, ka:

1.-6. Uz gāzes skaitītāja Aktaris G4 Nr.005771326 konstatētās pēdas neliecina par skaitītāja skaitīšanas ierīces neņemšanu:

- uz skaitītāja konstatētās pēdas neliecina par skaitītāja rūpnīcas metroloģiskās plombas noņemšanu;

- uz skaitītāja konstatētās pēdas neliecina par skaitītāja skaitīšanas ierīces atvienošanu no skaitītāja metāla korpusa, nenoņemot skaitītāja rūpnīcas metroloģisko plombu;

- uz skaitītāja konstatētās pēdas neliecina par skaitītāja skaitīšanas ierīces darbības ietekmēšanu, neatvienojot skaitītāja skaitīšanas ierīci no skaitītāja metāla korpusa;

- uz skaitītāja konstatētās pēdas nerada iespēju skaitītāja skaitīšanas ierīces atvienošanai no skaitītāja metāla korpusa, neatverot (nenoņemot) plombu Nr. 5187058;

- uz skaitītāja konstatētās pēdas nerada iespēju skaitītāja skaitīšanas ierīces darbības ietekmēšanai, neatverot (nenoņemot) plombu Nr. 5187058 (lietas 2.sēj., 22.lapa).

Pētījumā norādīts, ka pirms noņemšanas gāzes skaitītājs Aktaris G4 Nr.005771326 bija ar LG plombas Roto Seal Nr.5187058 aizsargātu gāzes skaitītāja ieejošās un izejošās caurules un caur skaitīšanas ierīces austiņu izvilktās plombēšanas stiepli.

Gāzes skaitītāja konstrukcija neļauj radīt iespēju skaitīšanas ierīces atvienošanai no skaitītāja metāla korpusa, neatverot (nenoņemot) plombu Roto Seal Nr.5187058.

Secināts, ka gāzes skaitītājs Aktaris G4 Nr.005771326 pirms noņemšanas bija aizplombēts ar Latvijas Gāze caurspīdīgu plastmasas plombu Roto Seal Nr. Nr.5187058, kura nav bojāta. Gāzes skaitītāja konstrukcija tehnoloģiski nepieļauj, nesabojājot LG plombu, ietekmēt skaitītāja rādījumus (lietas 2.sēj., 20.lapa).

[10] Prasītās kompensācijas apmēru 20794,55 EUR prasītājs noteicis kārtībā, kādu to paredzēja Ministru kabineta Noteikumi Nr.1048 56. un 58.punkts. Savukārt parādu 9351,32 EUR par patērēto dabasgāzi,- pamatojoties uz Noteikumu Nr.1048 87.punktu, kas paredzēja, ka sistēmas operators aprēķina šo noteikumu 56.punktā minētā pārkāpuma rezultātā izlietotās dabasgāzes daudzumu mājsaimniecības lietotājam saskaņā ar sistēmas operatora apstiprinātajā norēķinu kārtībā noteiktajām dabasgāzes diferencētajām patēriņa normām.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka prasītājs atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr.85 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 98.pantam nav pierādījis līdz tiesisku pierādījumu ticamības pakāpei šo noteikumu un dabasgāzes piegādes līguma noteikumu pārkāpumu, kas radies atbildētājas darbības vai bezdarbības dēļ un kura dēļ ir radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas, un secīgi nav juridiskas nozīmes izvērtēt prasītāja iesniegto izlietotās dabasgāzes un kompensācijas aprēķinu un to pamatojošos dokumentus.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība par dabasgāzes parāda un kompensācijas piedziņu nav pamatota un ir noraidāma.

[11] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa kļūdaini izvērtējusi lietas faktiskos apstākļus, kas novedis pie nepamatotas prasības daļējas apmierināšanas.

[12] Civilprocesa likuma 634.pants nosaka, ja izpildītu spriedumu atceļ un pēc lietas jaunas izskatīšanas taisa spriedumu par prasības noraidīšanu [..], atbildētājam jāatdod atpakaļ viss, kas no viņa piedzīts prasītāja labā pēc atceltā sprieduma (sprieduma izpildīšanas pagrieziens).

2020.gada 28.janvāra maksājuma uzdevums Nr.1773 (2.sēj., lietas 91.lapa) liecina, ka prasītājs AS "Gaso" ir saņēmis no /pers. A/ 19 725,24 EUR, t.i. pēc Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 5.jūlija sprieduma izpildes. Minētais spriedums ir atcelts ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2020.gada 8.decembra lēmumu.

[13] Ja prasība noraidīta, saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta trešo daļu ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no prasītāja par labu atbildētājam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktu ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir atlīdzināmi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa ir no 8501 EUR līdz 57 000 EUR, – to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 2850 EUR.

Atbildētājas izdevumi par advokāta palīdzību pirmās instances tiesā sastāda 1200 EUR (lietas 3.sēj., 63.lapa), apelācijas instancē – 1320 EUR (lietas 3.sēj., 115., 145., 163.lapa). No prasītāja par labu atbildētājai piespriežami izdevumi par advokāta palīdzību 2520 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Par apelācijas sūdzību atbildētāja samaksājusi valsts nodevu 172,75 EUR apmērā (lietas 3.sēj., 114.lapa). No prasītājas par labu atbildētājai piespriežami tiesas izdevumi 172,75 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta otro daļu, ja prasību noraida, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos.

Lietā ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir 5,20 EUR. Prasītājs, iesniedzot prasības pieteikumu, samaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,20 EUR (lietas 1.sēj., 6.lapa).

Tādejādi ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, 2 EUR, ir piespriežami no prasītāja valsts ienākumos.

[14] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 204^1.pantu, taisot spriedumu [..] par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, sprieduma labprātīgās izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 204^1., 431. - 434., 634.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

AS "Gaso" prasību pret /pers. A/ daļā par parāda 9351,32 EUR (deviņi tūkstoši trīs simti piecdesmit viens *euro*, 32 centi), kompensācijas 9351,32 EUR (deviņi tūkstoši trīs simti piecdesmit viens *euro*, 32 centi) piedziņu – noraidīt.

Piedzīt no AS "Gaso", reģistrācijas numurs 40203108921, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, naudas summu 19 725,24 EUR (deviņpadsmit tūkstoši septiņi simti divdesmit pieci *euro*, 24 centi), kuru prasītājs AS "Gaso" ir saņēmis no /pers. A/ pēc ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2020.gada 8.decembra lēmumu atceltā Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 5.jūlija sprieduma izpildes.

Piedzīt no AS "Gaso", reģistrācijas numurs 40203108921, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, ar lietas vešanu saistītos izdevumus 2520 EUR (divi tūkstoši pieci simti divdesmit *euro*).

Piedzīt no AS "Gaso", reģistrācijas numurs 40203108921, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts nodevu par apelācijas

sūdzību 172,75 EUR (viens simts septiņdesmit divi *euro*, 75 *centi*).

Par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, piedzītā naudas summa iemaksājama kontā: /numurs/, AS "Swedbank".

Piedzīt no AS "Gaso", reģistrācijas numurs 40203108921, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2 EUR (divi *euro*) valsts ienākumos.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami, norādot šādus saņēmēja bankas rekvizītus – saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģistrācijas Nr. LV90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr.LV51TREL2190458019000, maksājuma mērķis: EKK 21499 un dati lietas identificēšanai.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesāšanās izdevumu samaksu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas Senāta Civillietu departamentā, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā un iemaksājot Augstākās tiesas depozītu kontā Nr.LV83TREL8280010000000 drošības naudu 300 EUR (trīs simti *euro*).

Tiesnese I. Ozola
Tiesnese M. Šķendere
Tiesnese O. Blūmfelde